

ուսանողներին մէջ. Բայց միմէ տիրել ընկեր-
ցոյն շարանի չէ, որ մեր հարուստները և միջին-
չիկները միշտ և հանապազ բացառութիւն են ա-
նձն ամեն ազգային խնայքի մէջ. հետև յոր
գնանք, վերջները ամեն մէկու աչքին կոտոր մը
կատար, արդար կարելի է կարգալ վճարք կամ
վճարու հայտատան (քաղաքները և մի թերթի,
որտեղ չը լինեն տասնորոշ և հարիւրաւոր
նուրբարտաների անունները, արդար մնայ մի չա-
քազար, մի նայ գիւղ, մի նայ խնայքի անգամ, որ-
տեղ լսելի չը լինելի թշուառ սովորածներին մէջ,
հեծկամանքն ու արիւրու ճարտիկ հաց տար մեզ,
հացը արտաճակի ճարտը և սպորտական ձեռք չը
հասցնելին. Բայց մեր երեկոյի հարուստներն ու մի
լիւթակիրներն անունները մնայ ի զուր էլնք փրկ
տուած նուրբարտաների ցուցակները մէջ. ոչ մի
տեղ չը պատահեցանք նրանց. ինչ եզրակացու-
թեան պէտք է քալ արեւմտ. ինչ երկու բան կա-
րող եւմ երկարել, կամ մեր պ. պ. հարուստները
թէ պէտ և առատ նուրբարտաներն են արել
բայց իրանց անունները գաղտնի են պահում աւե-
տարանի հաւաք. ճշգրտութեամբ կատարելով (ըր
տարու հասարակ է, որովհետեւ ամենուն յայտն
է, որ եթէ նայ հարուստ մէկ բուրբուր բարեկար
նուրբարտան, հինգ բուրբուր գաղտնի փակ կը տայ՝
որ ուրիշներն իմանան), կամ թէ այդ պարունները
իրանց փողերն ու հարստութիւնները երկրորդ ար-
կերները մէջ պահելով՝ նոյնպէս իրանց արտեր
խոցմանունը ու ամեն բարի գրգայմունքները (եթէ
միայն ունեն) փակել են մի անմատչելի, դուրջ
երկաթեղ անելու ամուր պահարանի մէջ, որուն չը
կարողանան հասնել ոչ այդքան թշուառութեան
ձովի աղիքները և ոչ մահաճոյ գէտ մարտադ
սովորածով հարստացող երկարք չեն ու աղաղակը
Անկապած է, որ այդ պարունները ամե-
նայն ուրախութեամբ կը բանասի իրանց հար
բուստութեան արդեանքը, եթէ սուրբ թշուառութեան
ների կամ բողբոյի մէջ, որովհետեւ իրանց առատ-
ածնութեան փոխարէն նորա կը ստանալին սու-
թանից մէջնիկի կամ մի ուրիշ շքանայ, իսկ
խեղճ հային սեղանով ունեցող պէտք է նորա շոր-
հակագործութեան ստանան, խեղճ հայից, բայց հայի
զարգակ շորհակագործները կողմէ շարժ. նու-
րան չէ կարելի կործանել կարելի կարելի է միայն
արտաճակ պահել, իսկ հարուստ և միջինից հայը
սիրտ չունի, ստարարող հայ, յոր արմ զինքը
քո հարստութեան արարելի փառ, նոյն միջինները
հայ ու ջուր չեն տայ. քո հայ ու ջուր ստուգը,
քեզ հետ իր վերջին պատուը բաժանողը էլի
մշակ հայն է:

ՄԱՐՏԱԿԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹՄԻԹԻՒԱԼ

«ГОЛОСЪ» լրագրի մէջ տպուած է հետե-
ւեայ թղթատուութիւնը. Պ. Պոլսից

Լ. Երբ Բիկոնախիլիքի պատերազմական միջնա-
տարութիւնը ընկաւ: Այլ անմեղան ընկանի
հետեւանքը այն էր, որ պ. կայսրը իր կանչ-
վեցաւ Պ. Պոլսից և նրա տեղ նշանակվեցաւ
պ. Պոչոն: Թէպէտ սնդղական նոր միջնա-
տարները խտտանում են, որ մի քանի հարցե-
րի վերաբերութեամբ նրանք կը շարունակին
նախկին միջնատարութեան քաղաքականու-
թիւնը, բայց կապաճելի է, որ այդ խտա-
տանները կատարին: Նոր միջնատարութեան
հիմնական սկզբունքները բոլորովին ու-
րիշ են և այդ պատճառով նրա քաղաքա-
կանութիւնը, մասնաւոր Արեւելքի վերաբե-
րութեամբ, պէտք է արժանանալ պատ-
նագանով նախկին միջնատարութեան քաղաքա-
կանութիւնից և բոլորովին հակասակ ուղ-
ղութիւն ունենայ:

Ազգական նոր կառավարութեան առա-
ջին միջնորդ պ. Վլադիմիր, երբ Բիկոնախիլ-
չից առաջ առաջնորդում էր անդկական ա-
զատամարտ միջնատարութեանը, ասիական գոր-
ծերի վերաբերութեամբ Ռուսաստանի հետ
կարողացաւ այնպիսի համաձայնութիւն կա-
պայցնել, որ համապատասխանում էր երկու
պատմութիւնների և քաղաքակրթութեան
շահերին: Ներկայումս արդիւնի համաձայ-
նութիւնը անհրաժեշտ է, ի նկատի ունենա-
լով Միջին Ասիայի, Հինասիայի սահմանները և
Թիւրքմանի Ասիայի մէջ տիրապետող գոր-
ծերի դրութիւնը: Նախկին միջնատարու-
թիւնը իր քաղաքականութեամբ սուլթա-
նի երկիրները այնպիսի դրութեան էր
հասցրել, որ Վալիտանի սահմանակից Հայաս-
տանի և Ֆրիզիտանի մէջ կարող էին նոյն-
նամանակ տակադրութիւնները պարտէլին, որոնք
պատահելէն Բալկանեան թերակղզու վրա:
Այդպիսի անարգութիւնների առաջն առ-
նելու համար Ռուսաստանը և Անգլիան պէտք
է միարձանութեամբ աշխատեն և ստիպեն
Թիւրքաց կառավարութեանը, որ նա բարձր
ասիական Ֆրիզիտանի քրիստոնեայ ազգա-
քրիստոնեան վիճակը: Երկու պատմութիւն
ները, Անգլիան և Ռուսաստանը, Փարթևոսիա
յում պէտք է հող պատերազման խոսող
կարգացման համար և ոչ թէ այդ երկիրը
պարգացման համար, որ արժէ այդ երկիրը
սահայի պատերազմի անարգէլ շինել, ինչ-
պէս վարում էր լըզ Բիկոնախիլիքի միջնա-
տարութիւնը: Արդեն զե կարողանաք ջուր
տայ, թէ անգլիական ընկած միջնատարու-
թիւնը ինչպիսի յամուութեամբ պտորտա-
տում էր Ռուսաստանի հետ պատերազմելու
համար, մեր կարճատև կը թուեն անգլիա-
կան զիլլամատիայի գինուորական զործուճ-
ութիւնը ասիական Ֆրիզիտանի վերաբերու-

թեամբ: Այդ գործունէութեան պատճառով
արդէ կրեւում են և նոր միջնատարութիւնը
պէտք է նրանց դէմ միջոցներ գործ դնել, եթէ
ոչ հայիլ թէ Ռուսաստանի հետ կարելի լի-
նի խոսող համաձայնութիւն կայացնել և
հանգուցանել վրայից Արեւելքը:

Յայտնի է, որ Բիկոնախիլիքի միջնատարու-
թիւնը Ման-Մանչինսոնի գաղափարը ստարա-
գրելուց մինչև եր անկումը ձգտում էր արա-
կան Ֆրիզիտանի մէջ Ռուսաստանին թշնամի
մի տարր ստեղծել: Անգլիական զիլլամատիան
այնպէս էր գործում, որ մի նոր պատերազմ
էր պայմանում Ֆրիզիտանի և Ռուսաստանի
մէջ պատերազմներ շուտ շուտ լինում է
կարճատև ի յայտնար ձեռն սկսում: Անգլիա-
կան զիլլամատիայի գործունէութիւնը կարե-
լի էր այնպէս մեկնել, որ նա ցանկանում էր
այդ պատերազմը շտուպեցնել, բայց այդ Բի-
կոնախիլիք այնպիսի ձեռնարկութիւններ էր
կազմեւում ստիկ, որոնք, եթէ իրարորդվէին,
սեղիք կը տային մի նոր պատերազմի: Ռու-
զարութեան և քաղաքակրթութեան ընդհա-
նուր շահերը ի նկատի ունենալով, ցանկալի
կը լինէր, որ պատերազմի բոլոր առիթները
ոչնչանային, այսինքն Արեւելքի քրիստոնեայ
քրիստոնեաների վիճակը բարեկարգելու: Սուլթանի
սեփականութիւնը պահպանելու համար զա-
տանապա միջոցն է: Եթէ գործին այդպիսի
վերաբերութիւն, Ռուսաստանը ստիպված չի լինի
նոր պատերազմ ստիկ, իսկ Անգլիան Ֆրիզ-
իտանից գահաճան նահանգներ չի կրի թիւր-
քաց կոչանքութեան անորոշութիւնը պաշտ-
պանելու պատրաստի: Վերաբեր ձեռք բերելը,
Ֆրիզիտանի և Ռուսաստանի մէջ մի նոր պատե-
րազմ ի նկատի ունենալով, այդ սղորդութեան
գործունէութեան սկիզբն էր: Այդպիսի մի
քանի գործեր զիլլամատիան բացարձակ ինքն
էր սկսում, իսկ միւսները յանձնում էր մաս-
նաւոր անձանց, կամ ընկերութիւններին: Այս
վերջինների գործունէութեանց կրեւում էր,
որ զիլլամատիան գաղտնի կերպով նրանց ա-
ռաջնորդում էր: Վր յիշենք այդպիսի գործե-
րից մի քանի դիտարկները. 1) Անկից առ-
աջ անգլիական նաւատորմի պահակը Մար-
մարեան ծովի մէջ առաջ գործերի Պ. Պոչ-
ոնից հետաձուլուց յետոյ, 2) Վրայած բանա-
ցութիւնները նաւատորմի համար Սև ծովի
վրա կայարաններ և Ալեքսանդրոս նաւա-
հանգիստը ձեռք բերելու համար, 3) Ան-
գլիական գործակալութիւնների աշխատանքները
էր Ռուսաստանին համակող ազդութիւննե-
րին թշնամացնել այդ պատմութեան հետ, 4)
Հայաստանի և Ֆրիզիտանի մէջ մեծ բա-
նալու թեամբ գինուորական հիւպատոսների
նշանակելը, 5) Փանդարմիտանի անգլիական
օնիցիներին ձեռք գցելը, 6) Ռուսաստանի
սահմանակից նահանգների բարձր վարու-
թիւնը անգլիացի գինուորակներին յանձնելը, 7)
Երկրաբանութիւնի կառուցմանը բացառական
անգլիական շահերի համար, 8) Միսիուս-
ան ընկերութեան շոյնաւարի ձեռք բերելու
փորձերը, 9) Բէլոսիի և Նիզիլի ձեռք բերե-
լու փորձերը, որոնք մտադրված էր ընդարձակ
նաւահանգիստներ դարձնել ասիական պա-
հանգներով:

Այդ ձեռնարկութիւնների մեծ մասը չա-
ջողացան մասամբ Ռուսաստանի ձեռնման, աղ-
ղեցութեան տակ և մասամբ մեծփոք շա-
թիլութեան տակ: Վերաբերութեանը և Սուլթանի
հետ խոսող Վրայած ծովի մէջ այդ քայլի դէմ
միջոցներ գործ դրին, միւս կողմից և քաղա-
կան զիլլամատիան հակաբերութեամբ վերա-
բերելուց այդ մտադրութեանը:

Անկից առաջ խոսելուց գինուորական նա-
ւատորմի մասին: Անգլիական նաւատորմի
Մարմարեան ծովի մէջ, սուլթանի մայրաքա-
ղաքի մոտ մնալու մեկնելու էր առաջ գոր-
քերի ներկայութեամբ, որոնք սպասում էին
Վ. Պոչոնի: Մի և նոյն ժամանակ նաւատորմի
ներկայութիւնը անգլիական զիլլամատիային
միջոց էր տալիս ընդդիմացող առաջ գի-
նուորակութիւններին և իր գիտաւորութիւն-
ները աջողակելու: Ֆրիզիտանի, անգլիացիներին
Մարմարեան ծովի թողնուլուց յետոյ, նկատե-
ցին, որ նրանք երկէ կէն ոչ թէ թիւրքերին
սպասելու, այլ իրանց գործերը կատարելու
համար, բայց արդէ ուշ էր և նրանք ստիպ-
ված էին համարել: Նաւատորմի ներկայու-
թիւնը կայարկին մեծ ազդեցութիւն տուե-
ցաւ. Ռուսաստանը գործերի վրա: Նաւա-
տորմի վրա հիմնով, անգլիական զեպանը
կարողանում էր ամեն բան անել, բացի այդ
անգլիացի օնիցիներները յաւ ծածօթացան
Մարմարեան ծովի, Կարգանիկ անոցներին և
Փարթևոսիայի այն տեղերի հետ, որոնք Կար-
գանիկան ներգլցելու մոտ են: Նրանք կար-
ցայան ուսումնասիրել Սուփոնիա գետը, որ,
եթէ Ռուսաստանի հետ պատերազմ լինի,
կարող է նշանուր վեր խոսող: Այդ գետը
մի կողմից կարող է պաշտպանական գիծ
կազմել, միւս կողմից կարող է Սև ծովը
հարստանալու ձեռք արձակել: Այդ բոլորը
հետախուզվեցաւ, երբ անգլիական նաւատոր-
մը Եղմուկի և Նիչանների կողմերի մոտ էր
կանգնած: Արտակի մոտ կանգնած ժամանակ
նոյնանուն հետախուզութիւններ կատարելու
Տրայալայի վերաբերութեամբ: Թէպէտ սու-
ղիական նաւատորմը երկար ժամանակ մնայ
Մարմարեան ծովի մէջ, բայց նրան չաջողու-
ցաւ կատարել բոլորը, ինչ որ նախագիծու-
ցաւ և մի և նոյն ժամանակ նաւատորմը պէտք
է հեռանալ և նա հեռանալ: Անգլիացի
զեպանի ազդեցութիւնը խոյն փորձաշա-
ւե այդ փոփոխութիւնը այնպիսի անկերն էր,
որ կայսրը ցանկացաւ վերադարձնել նաւա-
տորմը, բայց արդէ ուշ էր: Մի կողմից
թիւրքերը Կարգանիկի մէջ այդ քայլի դէմ
միջոցներ գործ դրին, միւս կողմից և քաղա-
կան զիլլամատիան հակաբերութեամբ վերա-
բերելուց այդ մտադրութեանը:

Անկից առաջ խոսելուց գինուորական նա-
ւատորմի մասին: Անգլիական նաւատորմի
Մարմարեան ծովի մէջ, սուլթանի մայրաքա-
ղաքի մոտ մնալու մեկնելու էր առաջ գոր-
քերի ներկայութեամբ, որոնք սպասում էին
Վ. Պոչոնի: Մի և նոյն ժամանակ նաւատորմի
ներկայութիւնը անգլիական զիլլամատիային
միջոց էր տալիս ընդդիմացող առաջ գի-
նուորակութիւններին և իր գիտաւորութիւն-
ները աջողակելու: Ֆրիզիտանի, անգլիացիներին
Մարմարեան ծովի թողնուլուց յետոյ, նկատե-
ցին, որ նրանք երկէ կէն ոչ թէ թիւրքերին
սպասելու, այլ իրանց գործերը կատարելու
համար, բայց արդէ ուշ էր և նրանք ստիպ-
ված էին համարել: Նաւատորմի ներկայու-
թիւնը կայարկին մեծ ազդեցութիւն տուե-
ցաւ. Ռուսաստանը գործերի վրա: Նաւա-
տորմի վրա հիմնով, անգլիական զեպանը
կարողանում էր ամեն բան անել, բացի այդ
անգլիացի օնիցիներները յաւ ծածօթացան
Մարմարեան ծովի, Կարգանիկ անոցներին և
Փարթևոսիայի այն տեղերի հետ, որոնք Կար-
գանիկան ներգլցելու մոտ են: Նրանք կար-
ցայան ուսումնասիրել Սուփոնիա գետը, որ,
եթէ Ռուսաստանի հետ պատերազմ լինի,
կարող է նշանուր վեր խոսող: Այդ գետը
մի կողմից կարող է պաշտպանական գիծ
կազմել, միւս կողմից կարող է Սև ծովը
հարստանալու ձեռք արձակել: Այդ բոլորը
հետախուզվեցաւ, երբ անգլիական նաւատոր-
մը Եղմուկի և Նիչանների կողմերի մոտ էր
կանգնած: Արտակի մոտ կանգնած ժամանակ
նոյնանուն հետախուզութիւններ կատարելու
Տրայալայի վերաբերութեամբ: Թէպէտ սու-
ղիական նաւատորմը երկար ժամանակ մնայ
Մարմարեան ծովի մէջ, բայց նրան չաջողու-
ցաւ կատարել բոլորը, ինչ որ նախագիծու-
ցաւ և մի և նոյն ժամանակ նաւատորմը պէտք
է հեռանալ և նա հեռանալ: Անգլիացի
զեպանի ազդեցութիւնը խոյն փորձաշա-
ւե այդ փոփոխութիւնը այնպիսի անկերն էր,
որ կայսրը ցանկացաւ վերադարձնել նաւա-
տորմը, բայց արդէ ուշ էր: Մի կողմից
թիւրքերը Կարգանիկի մէջ այդ քայլի դէմ
միջոցներ գործ դրին, միւս կողմից և քաղա-
կան զիլլամատիան հակաբերութեամբ վերա-
բերելուց այդ մտադրութեանը:

(ը շարունակելով)

ՄԵԿԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԵՋԱԳԱՅԵՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆՑ

Ս. ՊԵՏԵՐՈՎՈՎ, 20 մայիսի: «Правит-
ВЕСТЬ» լրագրից հարգում է: Վարչակազմի
գինուորական հանգուցակ 4 փոքրու, իր խոյնիլիքի
համեմատ տկարութեան պատճառով արձակ-
ված է պատուով: Նրա տեղ նշանակված է
Ալեքիբեյի, Ալեքիբեյան տեղ Տոմբոյն,
Տոմբոյնի տեղ Կրեմնին:

Ս. ՊԵՏԵՐՈՎՈՎ, 20 մայիսի: Պետական բան-
կի 5% տոմսեր առաջին շրջանի արժէ 93
ր. 50 ֆ., երրորդ 92 ր. 26 ֆ., երրորդ 93
ր. 50 ֆ., չորրորդ 93 ր. 50 ֆ., ներքին 5%
առաջին փոխառութեան տոմսեր արժէ 228
ր., երրորդ 220 ր. 25 ֆ., արևելեան առա-
ջին փոխառութեան տոմսեր արժէ 90 ր.
62 ֆ., երրորդ 90 ր. 50 ֆ., երրորդ 90 ր.
75 ֆ., ոսկի 7 ր. 73 ֆ.: Ռուսաս-
տանի 1 օրդնի վրա արժէ 25% պէնս,
առաջ 100 ր. Կերտախի վրա 128 մարկ
37 պէնս, Նամրոզի վրա 217 մարկ 25
պէնս, Փարսի վրա արժէ 268 ֆր. 75
սանտիմ: Բորսայի արժուարութիւնը ամուր է:

Խորագիր - Կառուցանող ԿԻՊԿՈՒ ԱՐԴՈՒՆԻ

Ստամբուլի թիֆլիսաբնակ հետեւի անկիցները
6 րուր յորտու Վարդապետի սովորածներին:
Տիկին Նատալիա Խանգուրիան, Նինա Գոլա-
խանեան, Սարգիս Գապարեան և Այլապ իւրա-
քանիւրը 1 րուր, Ա. Վարդապետան 2 ր.,
ընդամենը 6 րուր:

Վրայի, մայիսի 18-ին նայ սիրողները կրկին
ներկայացան ամուսնի Արծուտ. Թատրոնում
խաղացին կրկին «Հաւատարմութեամբ» մաս
կանգնող, «Տեսնան օրհաս» վոլըդը և պ. Տէր-
Կրիստոսի կարգը մի քանի պատկերներ ժո-
ղովրդական կենտրոն: Մեքանում դա առաջին
փորձ էր ժողովրդական կենտրոն պատկերներ
պատկերելու. այն իր վրայները վազուց է արդէ
մտքած էին իրանց բնոր ժողովրդական կենտրոն
վերջած պատկերների պատկերը:

Այսօր առաջ սիրողները կրկին Արծուտ
Թատրոնում յորտու կովկասի սովորածներ մի ներ-
կայացան. եր խոսարու «Μαίμαρος կանգնող» և
«Перед Свдьбой» վոլըդը-օպերան: Տեղերը
գինը սովորական է:

Վճարակ Ն 81 մէջ տպուել նուրբարտաների
ցուցակը, որով մեզ ուղարկված էր 1005 ր. յո-
գուտ վանի սովորածներին և որ ստորագրված
էր Առաջ օրհանդեսային զեպանի անունով,
սխալմամբ տպագրու էր նախկին խոսող, այն
ինչ պէտք է լինէր «Հանգնող» խոսող, որովհետև
այդ փողերը շուտուց են ուղարկված մեզ:

Մեզ ինչորում են տպել հետեւեայ չաքայ եր-
տասարդ մը որ Վ. Պոչոնի երեկոյի ազգային վար-
ժապանք մէջ առում առած է և յաւ վիզայից
ունի, կը փոփոխել թէ՛ ազգային վարժապանաց և
թէ՛ տանց մէջ դաստիարակ հայերն, ֆրանսերն,